

De gevolgen van de BVD-uitbraak ijlen nog lang na. Zo dreigt er over twee jaar een tekort aan vaarzen.

BEDRIJFSGEGEVENS

MTS Kea
René en Adrie Kea
't Veld, Noord-Holland

OMVANG

70 melkkoeien en 60 stuks jongvee

MAATSCHAP KEA ONDERVINDT NOG DAGELIJKS DE GEVOLGEN VAN EEN BESMETTING

BVD ijlt nog lang na

De bedrijfsvoering van René en Adrie Kea was al jaren zo goed als gesloten en bij meerdere tankmelkonderzoeken waren geen BVD-antistoffen aangetoond. Plotseling ontstonden er toch klachten die deden denken aan BVD. De QuickScan BVD die vervolgens werd gedaan, gaf een uitslag die maar zeer zelden voorkomt. Een uitbraak van BVD leidde op hun bedrijf tot veel ellende. De veehouders pakken de bestrijding van het virus nu grondig aan. Maar de gevolgen van de besmetting ijlen nog lang na.

Het begon ongeveer een jaar geleden met drie hoogproductieve koeien die op drie maanden na afkalven plotseling plat lagen met melkziekte. “Dat had ik nog nooit meegemaakt”, vertelt de 60-jarige René Kea. In het Noord-Hollandse ‘t Veld (tussen Alkmaar en Schagen) heeft hij samen met zijn vrouw Adrie een melkveebedrijf met 70 koeien en 60 stuks jongvee. “Onze dierenarts vermoedde al dat hier wel eens BVD zou kunnen spelen”, vervolgt de veehouder zijn verhaal. “We besloten dan ook direct een QuickScan BVD op de aanwezigheid van virus en antistoffen uit te voeren.” De uitslag maakte ondubbelzinnig duidelijk dat er op dat moment op het bedrijf een uitbraak van BVD gaande was (zie kader).

Stel risicoprofiel op met dierenarts

“Hoewel we niet BVD-vrij gecertificeerd waren, hebben we er nooit rekening mee gehouden dat het op ons bedrijf zou kunnen gebeuren”, bekent René. “We kochten wel eens een pinkenstier aan maar altijd van een BVD-vrij bedrijf. Verder hadden we in geen jaren meer vee aangevoerd. Bovendien waren er in eerdere onderzoeken nooit antistoffen of virus aangetoond. We gingen er dan ook van uit dat onze veestapel niet eerder besmet was geweest met BVD.”

Volgens GD-dierenarts Frederik Waldeck (rechts) is de uitslag van de QuickScan BVD van MTS Kea heel zeldzaam.

FREDERIK WALDECK (GD):

“Bij de uitslag van MTS Kea gingen de alarmbellen rinkelen”

Als specialist op het gebied van de infectieziekten IBR en BVD ziet Frederik Waldeck regelmatig rapportages van QuickScans BVD voorbij komen. Maar bij de uitslag van de maatschap Kea gingen bij de GD-dierenarts direct alle alarmbellen rinkelen. Op het bedrijf werden zowel in de tankmelk als in de bloedmonsters van het jongvee geen antistoffen gevonden. Maar de test op virus gaf wel een ongunstige uitslag. “Die combinatie zien we maar heel zelden”, vertelt Frederik. “Er ging op dat moment virus rond op het bedrijf maar de infectie was nog maar zo kort aanwezig dat de dieren nog geen antistoffen hadden opgebouwd.” De afwezigheid van antistoffen wees er bovendien op dat de koppel hoogstwaarschijnlijk niet eerder een BVD-infectie had doorgemaakt. De dieren waren dus gevoelig voor het virus. “BVD kan in een gevoelige koppel inslaan als een bom met veel ellende en grote schade tot gevolg”, weet Frederik uit ervaring.

“Voor veel veehouders die met een uitbraak te maken krijgen, is het meestal een groot vraagteken hoe de ziekte hun bedrijf is binnen geslopen. Daar komen we maar zelden achter”, geeft de specialist aan. “BVD-dragers scheiden continu grote hoeveelheden virus uit en dit virus is zeer besmettelijk. Zo kan het zich behalve via diercontacten onder andere via mensen, andere diersoorten en materialen verplaatsen van het ene naar het andere bedrijf.”

Bij de familie Kea worden nog steeds kalveren geboren die drager zijn van het virus.

De uitslag van de QuickScan bevestigde dat dit laatste vermoeden van de veehouders juist was. Zowel in het tankmelkmonster als in de bloedjes van het jongvee werden geen antistoffen aangetoond. De koppel was dus nooit in aanraking geweest met BVD. In de tankmelk werd echter wel virus gevonden. En juist dat gegeven maakte de situatie op het Noord-Hollandse bedrijf zo explosief.

“Zo lang Nederland nog niet vrij is van BVD blijft er een risico bestaan op verspreiding van het virus”, geeft GD-dierenarts Frederik Waldeck aan. Hij schat dat 1 tot 2 procent van alle geboren vaarskalveren in ons land nog BVD-drager is. “Jaarlijks krijgt ongeveer één op de twintig BVD-vrij gecertificeerde bedrijven te maken met een besmetting. Op bedrijven zonder status is dit ongeveer één op vijf”, zegt Frederik. Veehouders met een veestapel met geen of weinig antistoffen tegen BVD geeft hij het advies om een risicoprofiel op te stellen met de eigen dierenarts.

Diarree, productieverlies en uierontsteking

Bij drie zieke koeien zou het niet blijven. Er volgden meer gevallen van melkziekte in een later stadium van de lactatie, een groot aantal dieren kreeg acuut diarree met productieverlies en waar de uiergezondheid op het bedrijf tot de uitbraak nooit problemen gaf –de dierdagdosering lag op 1,3- kregen de veehouders nu wel te maken met meerdere dieren met uierontsteking.

Toch waren deze directe symptomen niet de grootste schade-post. “Onze dierenarts had ons al gewaarschuwd. Jullie gaan nog een zwaar jaar tegemoet”, herinnert René zich. “We hebben uiteindelijk zeker vijftien koeien af moeten voeren die hebben verworpen”, vertelt hij. “En van de kalveren die wel bleven zitten werd een groot aantal te vroeg, dood, misvormd of slap geboren.” Bijna een jaar na het begin van de uitbraak moeten nog steeds vaarskalveren worden afgevoerd omdat ze BVD-drager blijken te zijn, ook al lijken ze op het eerste gezicht gezond. Over twee jaar dreigt er dan ook een tekort aan vaarsen op het bedrijf.

Zo snel mogelijk vrij worden

De schade becijferd hebben René en Adrie Kea nooit. Bewust niet. Maar dat deze in de tienduizenden euro's loopt is zeker. “Nu we weten wat de gevolgen kunnen zijn, zijn we ons veel meer bewust van de risico's van BVD. We willen het virus zo snel mogelijk weer kwijt en ons bedrijf officieel gecertificeerd BVD-vrij maken”, zo geeft René aan.

BVD Oorbiopten

Alle vaarskalveren worden nu op virus onderzocht en blijven in een lingsboxjes gehuisvest totdat de uitslag bekend is. Om de dragers sneller in beeld te krijgen gaan de veehouders werken met onderzoek op zogenaamde oorbiopten die worden verzameld bij het inbrengen van de oormerken. Door de dragers consequent af te voeren zal uiteindelijk ook de besmetting van het bedrijf verdwijnen. Dan groeit er een nieuwe generatie dieren op die nooit met BVD in aanraking is geweest. “We zullen daarna ook starten met vaccineren”, zo geven de veehouders aan. “De ellende die we het afgelopen jaar hebben gehad willen we niet nog eens mee maken.”